

פרק א - ממשיכים את הכיבוש?

1. כיצד מחליטים בני ישראל כיצד להמשיך את כיבוש הארץ?
2. כיצד הבטיח הנלחם את הצלחתו במלחמה? למה פעל דווקא כך?
3. א. על איזו עיר מלך אדני בזק?
ב. כיצד נענש אדני בזק? למה?
4. ציין את רשימת הערים שכבש יהודה.
5. איזה סיפור שקראנו בספר יהושע חוזר בספר זה?
6. עיין ברד"ק לפסוק טז

...ושמר לו (ליתרו הקיני חותן משה) הקב"ה הטובה עד סוף כל הדורות. כי הנה אומר שישבו עם בני יהודה ונתנו להם מקום לשבת בארצם, ושבנו לדת ישראל. ובימי שאול היו יושבים עם עמלק, כי באהלים היו יושבים ונוסעים ממקום למקום. ואמר להם שאול "סורו רדו מתוך עמלקי... ואתה עשית חסד עם בני ישראל..." הנה כי החסד היה שמור להם לעולם. ובימי יהוא יונדב בן רכב היה אהוב ונכבד בין ישראל. ובימי ירמיהו הנביא היו בית הרכבים בתוך בני ישראל, ואמר הכתוב "לא יכרת איש לבית יונדב בן רכב עומד לפני כל הימים", ובית הרכבים הם מבני יתרו. ...ועתה כשלקדו בני יהודה חברון היו יושבים עם הכנעני בחברון בעיר סמוך לה נקראת "עיר התמרים" וכשלקדו בני יהודה חברון עלו משם בשלום כי קראו להם בני יהודה לשלום בהלחמם עם הכנעני, שיעלו מביניהם ולא¹ יסופו עמם כמו שקרא להם שאול בהלחמו עם העמלקי וכן עשו ועלו משם בשלום וישבו במדבר יהודה עם בני יהודה זהו הנראה לי מדרך הפשט ומדרך הסברא.

- ורז"ל דרשו בו כי בני ישראל נתנו לו עיר התמרים והיא יריחו לדעתם כמו שתרגם יונתן, נתנוהו לבני קני, ואמר כי מה שאמר משה רע"ה "והיה הטוב ההוא אשר ייטיב השם עמנו והטבנו לך", הוא דשנה של יריחו שהיה חמש מאות אמה על חמש מאות אמה והניחיה מלחלק אמרו מי שיבנה בחלקו בית המקדש יהיה לו, ובין כך נתנוהו לבני יתרו והיה בידם ארבע מאות וארבעים שנה עד שנבנה בית המקדש, ואז בא בנימן ליטול אותה מהם, ופנו אותה להם שנאמר עלו מעיר התמרים...
- א. איזו עיר היא עיר התמרים לפי הפירוש הראשון ברד"ק?
  - ב. איזו עיר היא עיר התמרים לפי הפירוש השני ברד"ק?
  - ג. לפי הפירוש הראשון, למה עזבו בני הקיני את עיר התמרים?
  - ד. לפי הפירוש השני, למה עזבו בני הקיני את עיר התמרים?
  - ה. האם בני הקיני הם יהודים או לא?!
  7. איזה אזור לא הצליח יהודה לכבוש?
  8. כיצד כבשו בני יוסף את בית-אל?
  9. עיין מפס' כז ועד סוף הפרק, מההמצב המדיני המתואר בפס' אלה?

פרק ב

1. מאיפה יצא איש הא-להים, ולאן הלך?
  2. כנגד מה מוחה איש הא-להים (2 דברים)?
  3. עיין בפסוק ותרגומו, מדוע השאיר ה' את הגויים ולא גירש אותם או השמידם.
פסוק:	וְהָיוּ	לְכֶם	לְצַדִּים	וְאֵלֵהֶם	יְהִיוּ	לְכֶם	לְמוֹקֵשׁ:
תרגום:	ויהיו	לכונן	למעיקין	וטעותהון	יהון	לכונן	לתקלא:

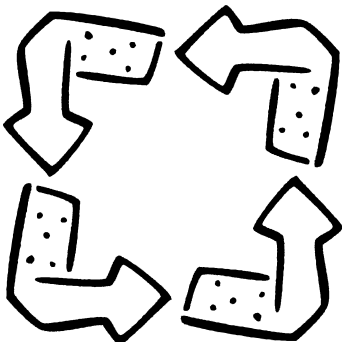
4. מה הבעיה עם פסוק ו? (השווה לפרק א פס' א)?
5. יישב קושי זה עפ"י רד"ק לפסוק ו

וישלה יהושע. כבר שלח. וכתב דברים אלה הנה, לפי שעשו בני ישראל הרע בעיני ה', ואמר כי כל ימי יהושע וכל ימי הזקנים, אשר האריכו ימים אחריו, לא עשו הרע, שראו מעשה הנסים שעשה לישראל שהעבירים הירדן ביבשה ועמידת השמש והירח וניצוח המלכים:

6. עיין בפס' יא-כג, איזה מחזור התנהגות מתארים הפסוקים?
7. לאיזו מטרה השאיר ה' את הגויים בארץ?

פרק ג

1. לאיזו מטרה השאיר ה' את הגויים בארץ לפי פס' ב?
2. עיין בפס' ה-ז, מהם חטאי בני-ישראל המתוארים בפס' אלה?

¹ כמו נספה באסון.

פרק ג - עתניאל, אהוד ושמגר

1. עיין בפס' ז-יא והשלם את הטבלה:

שם	אב	שבט	עם אויב	מלך אויב	זירת הקרב

2. עיין בפס' יב-ל והשלם את הטבלה:

שם	אב	שבט	עם אויב	מלך אויב	זירת הקרב

3. מי הכוחות שגייס מלך מואב כדי להביס את ישראל?

4. איזו תכונה גופנית אפיינה את השופט?

5. מה היה האירוע שהביא את אהוד לארמון מלך מואב?

6. מה המאפיינים המיוחדים של הנשק של אהוד?

7. כיצד הסווה אהוד את החרב?

8. מה המאפיינים הגופניים המיוחדים של מלך מואב?

9. מה היה התירוץ של אהוד לחזור?

10. כיצד בודד אהוד והכין את הזירה לרצח?

11. כיצד מאפייני החרב ומאפייני מלך מואב השפיעו על הרצח?

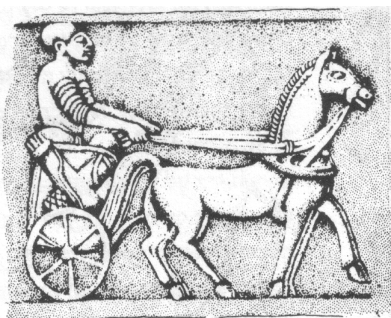
12. מה גרם לעיכוב גילוי הרצח על-ידי עבדי מלך מואב?

13. היכן אסף אהוד את העם? איך?

14. באיזו נקודה מיקמו הישראלים את כוחותיהם למארב?

15. עיין בפס' לא והשלם את הטבלה:

שם	אב	עם אויב

פרק ד - דבורה וברק

1. עיין בפס' יב-ל והשלם את הטבלה:

שם	בעל	אב	שבט	עם אויב	מלך /רמטכ"ל אויב	זירת הקרב

2. מה היה החימוש המיוחד של האויב?

3. היכן גר ברק?

4. מהי תכנית הקרב שמתווה דבורה?

5. מה התנאי שמעמיד ברק?

6. עיין ברלב"ג על שופטים פרק ד פסוק ח: והנה היתה תשוצת ברק שאם תלך עמו דבורה במלחמה ילך ואם לאו לא ילך כי תשז כי זכותה תדבק יותר בהשגחה עם חיל ישראל הנלחמים עם סיסרא:

למה העמיד ברק תנאי זה?

7. עיין ברלב"ג על שופטים פרק ד פסוק ט: וענתה דבורה שכבר תלך עמו באמת אבל לא יהיה לו להתפאר על הדרך אשר הוא הולך כשינלח סיסרא המונו ורכבו. כי זיד אשה ימכור ה' את סיסרא. רוצה לומר, זיד דבורה כי אליה נתיחס זה הנס כמו שיראה בדבר השירה הנזכרת אחר זה ונתנבאה עם זה שסיסרא יפול זיד אשה והיא יעל כמו שנתבאר בזה הספור:

למה היתה תגובת דבורה?

8. עיין בפס' י, מי השבטים שהשתתפו במלחמה?

9. עיין בפרק ה' פס' יב-טו, וציין עוד שבטים שהשתתפו במלחמה.

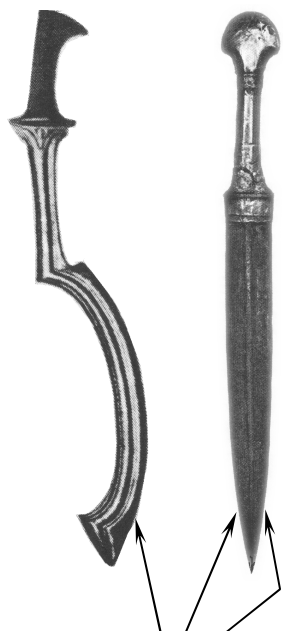
10. איזה מידע מוקדם (אקספוזיציה) מספק לנו הכתוב בפס' יא?

11. מה גרם לסיסרא לצאת לקרב?

12. מה היה היתרון של כל אחד מן הצדדים?

13. כיצד סייע ה' לברק עפ"י פס' טו, וכן פרק ה' כ-כא?

14. עיין ברד"ק על שופטים פרק ה פסוק כ: הכוכבים ממסילותם... ודרך הדק כי הכוכבים חממו אותם והיו לזבקים שריונים ומרוב חמימות היו נכנסין בנחל קישון להתקרר ושוטפם הנחל לפיכך סמך פסוק נחל קישון גרפס לפסוק מן שמים נלחמו ולפי לרך הפשט לפי שהמלחמה היתה בערבה אשר על שפת נחל קישון היו נכנסין בנחל הן לצרוח הן לערוך מלחמה עם ישראל ונכסלו המרכבות כמו במלרים שאמר ויסר את אופן מרכבותיו ונפלו הפרקים בנחל וגרפס הנחל וטבעו ולא כן היה לישראל אלא שדרכו הנחל בעוז ועברוהו בלא שום פגע ונזק. תאר את המלחמה עפ"י רד"ק (פשט ודרש)

ה"פה" של החרב

פרק ו - גדעון מתמנה לתפקידו

1. עיין בפס' א-יא והשלם את הטבלה:

שם	אב	שבט	עם אויב	מלך אויב	זירת הקרב

2. כיצד הזיקו האויבים לישראל?
3. כיצד הותרו בני ישראל?
4. מה היה חטאם של בני-ישראל?
5. היכן גר גדעון?
6. איזה גידול מעובד בגת?
7. באיזו עונה של השנה מעבדים גידול זה?
8. איזה גידול עיבד גדעון?
9. באיזו עונה של השנה מעבדים גידול זה?
10. מה ההסבר שנותן הכתוב למהלך זה?
11. כיצד כינה המלאך את גדעון?
12. כיצד הגיב גדעון?
13. מה היה מצבו הרוחני של גדעון עפ"י תגובתו?
14. עיין ברש"י פסוק טו: **הנה אלפי**. האלף שאני נמנה בו להיות תחת שר האלף, הוא האלף הדל בכל אלפי מנשה: כיצד מסביר גדעון את סירובו?
15. מה בדברי המלאך דוחה את טענת גדעון? העזר בדברי ה' למשה:

ספר שמות פרק ד' י.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה' בִּי אֲדֹנָי לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנִכִּי גַם מִתְמוּל גַּם מִשְׁלֹשׁ גַּם מֵאֵז דְּבָרָךְ אֶל עַבְדְּךָ כִּי כָבֵד פֶּה וְכַבֵּד לְשׁוֹן אֲנִכִּי :
 (יא) וַיֹּאמֶר ה' אֲלָיו מִי שֵׁם פֶּה לְאָדָם אוֹ מִי יְשׁוּם אֵלֶם אוֹ חֶרֶשׁ אוֹ פֶקֶח אוֹ עֹנֵי הֲלֹא אֲנִכִּי ה' :
 (יב) וְעַתָּה לֵךְ וְאֲנִכִּי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר :

16. מה היתה מטרת התקרובת שהניח גדעון לפני המלאך?
17. כיצד מימש המלאך את בקשת גדעון?
18. ממה חושש גדעון לאור התגובה של המלאך?
19. מה עושה גדעון בלילה? למה?
20. כיצד הגן אביו של גדעון על בנו?
21. מה כינויו החדש של גדעון?
22. מי נאסף לחדירה לארץ?
23. את מי הזעיק גדעון? איך?
24. אלו אותות קיבל גדעון בטל?

פרק ז - המלחמה

1. היכן התמקמו גדעון וצבאו? (ציין על המפה בתחתית הדף)
2. היכן התמקמו האויבים? (ציין על המפה בתחתית הדף)
3. מה השיקול לצמצום הצבא שמציין ה'?
4. כמה חיילים התגייסו, וכמה חזרו מחמת היראה?
5. עיין בפירוש מלבי"ם לפסוק ה - חלק באור הענין:

כל אשר ילק. רוצה לומר הלוקח בידו אל פיו הוא לוקק בלשון, מה שאין כן הכורע ממלא פיו מן המים. וכפי דעת חז"ל הכורעים רגילים לכרוע לבבואה שלהם, גם הכריעה מורה על בולמוס התאווה לשתות בפעם אחת...

- א. מה הגדרת מלקק?
- ב. כיצד מתואר האחר, שאינו מלקק?
- ג. על מה מעידה הכריעה? (2 פירושים)
6. כמה נשארו אחרי מבחן הליקוק?
7. חזור לשאלה 4, איזה חלק (אחוז) מן המתגייסים יצא בפעל למלחמה?
8. במה צויד כל לוחם?
9. איזה אות נוסף קיבל גדעון במחנה מדין, ומה פשרו עפ"י פירוש מלבי"ם פסוק יג

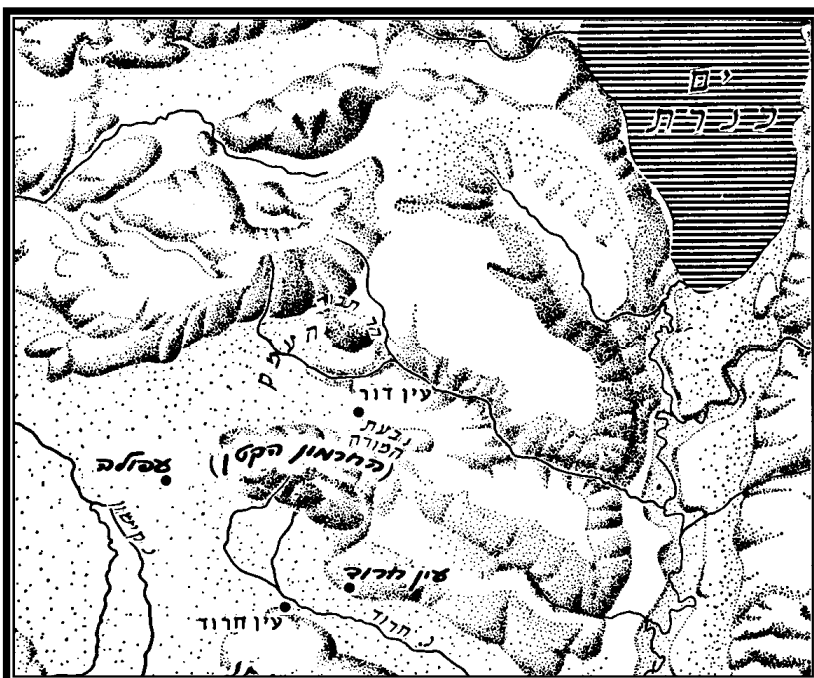
והנה צליל לחם שעורים. היה אז ט"ז ניסן שאז קציר שעורים והם באו לבזו קציר שדה, שהוא לחם שעורים, ראה צליל וקול רעש צלילת לחם השעורים שרצו לשללו, שהוא מתהפך במחנה מדין, שתחת שתחילה התחבאו מפניהם, נהפך הוא לשלוט בשונאיהם.

10. עיין בתכנית הקרב עפ"י מלבי"ם על שופטים פרק ז פסוק טז - יח

ויחץ - ספר מתחבולותיו שמונה דברים, (א) שחצה אותם לגי ראשים - לבא משלוש רוחות, (ב) שנתן שופרות ביד כלם - להבהילם בתרועת מלחמה, (ג) לפידיים - להבהילם בעמוד אש ועשן, (ד) כדים ריקים - שיתראו הלפידים (ה) ויאמר ממני תראו וכן תעשו - שלא יעשו עד יעשה הוא, אחר שאנכי בא בקצה המחנה - לכן יהיה הוא המתחיל, (ו) והיה כאשר אעשה כן תעשו. רוצה לומר שכל מה שיעשה הוא יעשו כמוהו, ומפרש, ותקעתי - וכי ותקעתם - כו' גם אתם - (ז) שיהיו התקיעות סביבות כל המחנה - שבוה יחשבו שיש גדודים רבים כי בכל גדוד אי תוקע, וכן יחשבו שהם מסובבים סביב אחר שהקול הולך מסביב, (ח) שיצעקו חרב לה' ולגדעון - רוצה לומר יש פה ענין ניסי המיוחס לה' וענין טבעי המיוחס לגדעון:

ותאר בלשונך את מהלך המערכה.

11. מה קרה במחנה מדין עם התקפת גדעון?
12. עיין בפס' כג ואילך, מי הצטרף למלחמה?
13. מי נתפס במעברות הירדן? על-ידי מי?

צבא גדעון	צבא גדעון
מדין	צבא גדעון

פרק ח - יחסי גדעון והעם.

- מי התלונן על חלקו בקרב? מה הייתה תלונתו?
- באר "עוללות" ו-"בציר עפ"י מצודות ציון לפסוק ב

עוללות. הם הענבים הפחוחים הנלקטים בסוף, כמו (ישעיהו ז' ו): וגשאר צו עוללת. **מנצ'ר.** תחילת הלוקיטה תקרא 'צ'ליר', כמו (דברים כד כא): כי תכלור כרמך:

- עיינ ברד"ק לפסוק ב?

הלל טוב עוללות אפרים. לך משל, כלומר הפחוחים שצכס, טובים מהגדולים שבנו. או "עוללות" ו"צ'ליר", משל על מדיו, ומה שעשה גדעון במדיו, היה כמו הצ'ליר כי הוא החל המלחמה והרג המחנה שהיה רב ומה שגשאר אחר הצ'ליר הם העוללות והוא דבר קטן כנגד הצ'ליר. כן אפרים לכדו שרי מדיו שהם עוללות כנגד כל המחנה, אלא שהיו שרים וגדולים זהו שאמר הלל טוב עוללות אפרים מנצ'ר אציעזר כי המעשה שלכם טוב מהמעשה שלי כי שרי מדיו נפלו צידכם

- לפי הפירוש הראשון, מי הנמשל לעוללות (במה הם דומים)? מי הנמשל לבציר(במה הם דומים)?

- נסח בלשונך את טענת גדעון לפי הפירוש הראשון.

- לפי הפירוש השני, מי הנמשל לעוללות (במה הם דומים)? מי הנמשל לבציר(במה הם דומים)?

- נסח בלשונך את טענת גדעון לפי הפירוש השני.

- מה ביקש גדעון מאנשי סוכות ופנואל?

- מה היתה תגובתם?

- האם צדקו לדעתך בתגובתם?

- לפניך ארבע קבוצות של לוחמים, דרג אותם לפי דרגת נחישותם, נמק! : אנשי סוכות ופנואל, אנשי אפרים, 300 המלקקים, "שבי המלחמה".

- מה הגמול שמבטיח גדעון לאנשי סוכות ופנואל?

- למה הגיב גדעון בצורה אחת כלפי אנשי אפרים ובצורה אחרת כלפי אנשי פנואל וסוכות?

- על-פי פס' י', מה היה גדלו המקורי של מחנה מדיין? היכן חנה?

הידעת שהמרחק בין מעין חרוד לבין חניון המדיינים הוא כ- 270 ק"מ

- עיינ במצודות דוד לפסוק יא

היה צטח. לכה לומר, לא היו נשמרים מהרב גדעון, כי חשבו שצטוחים המה כי לא יבוא עליהם:

- כיצד הצליח גדעון לנצח את המדיינים במחנה החדש?

- כיצד גילה גדעון את מי מאנשי סוכות עליו להעניש?

- עיינ בפס' יח וברד"ק לפסוק

איפה האנשים. מה תארס ותכונתם:

- מה פשר שאלתו של גדעון?

- למה שינה רד"ק את הבנת השאלה המקורית?

- עיינ ברש"י לפסוק יח

אחד, כתואר בני המלך. יונתן תרגם: אחד היה בהם שתוארו כתואר בני המלך. ויש לפותרו: כמוך כמוהם, תואר אחד לכם, כי כתואר בני מלכים היו:

- הסבר את תשובת שרי מדיין.

- מדוע הרג גדעון את שרי מדיין בעצמו?

- מה פשרה של ההצעה המהפכנית שהציעו אנשי ישראל לגדעון?

- עיינ באברבנאל פס' כב-כג

1 (כב) ויאמרו איש ישראל אל גדעון וגו', עד ויכנע מדין לפני בני ישראל. לפי שהמלכות והממשלה, ממנה שתהיה במשפחה (כמו שהענין במלכים שירשו בניהם את המלכות) וממנה שיקנה האדם אותה מכח מעשיו וגבורתו אם יציל את הארץ מידי אויביה, והיה מנהג בשופטי ישראל להמשילם כפי גבורותיהם לא בירושה, לכן אמרו ישראל שעם היות שאין הממשלה כי אם כפי המעשים (לפי שגבורת גדעון והצלחתו היתה כל כך) הם היו חפצים שתתמיד לאלף דור עם היות שבניו לא יהיו גבורים ומושיעים כמוהו, וזה שאמרו "משול בנו גם אתה גם בנד" גם כן בנד מדור אל דור כיון שהושעתנו מצרינו, ואמרו "בנד ובן בנד" עם היות לו שבעים בניו לרמוז ליתר בכורו, כי תלך הממשלה בבן הגדול מאחיו, תמיד, והוא השיב **(כג)** "לא אמשול אני בכם ולא ימשול בני בכם ה' הוא ימשול בכם", רוצה לומר כי המלכות והממשלה אינו נאות לאיש מבני אדם, כי איך ימשול בצדיקים וטובים ממנו? ואיך ימשול ומחר ימות? אבל תאות (=תהיה יאה) לשם יתברך, כי הוא אלהי האלהים חי וקיים הוא:

10 חרב והמליכו את אבימלך בן אמתו, וגם כי אחרי מותו שנשאר יותם בן גדעון לא הקימוהו עליהם למשול, והוא ממה שיורה שבלשונם כזבו לו.

והודיענו עוד הספור הזה דבר שני, והוא שהיה גדעון נביא לה' ודברי חולין שלו היה בהם רוח הקדש, ולכן אמר לא אמשול אני בכם ולא ימשול בני בכם, כי כן היה שהוא מת ואחריו לא משל יתר בכורו וגם לא כל שאר בניו :

- מה היה מקובל בישראל עד ימיו של גדעון?

- מה גרם לגדעון לדחות את הצעת בניו?

- מה הסיבות שמציינ אברבנאל לכך שהכתוב מזכיר את הסיפור הזה כאן?

פרק ח - סופו של גדעון

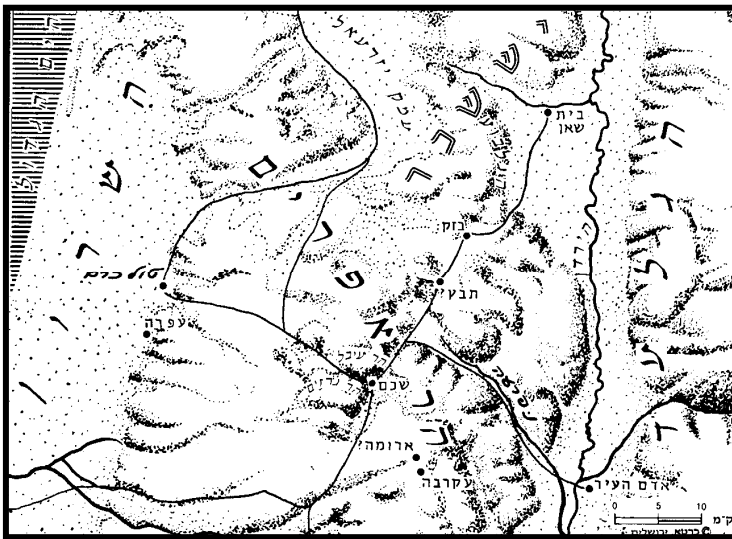
1. מה מבקש גדעון מהעם בפס' כד?
2. מה עשה גדעון מן השלל?
3. עיין ברש"י

ויעש אוחו גדעון לאפור. להיות לזכרון על תשועה גדולה, לראות כמה היה חילם כבד שבנזמי חשוביהם היה כל הזהב הזה. **ויזנו כל ישראל אחיו.** לאחר מיתת גדעון:

- א. מה היתה מטרת גדעון על-פי רש"י?
- ב. מתי השתבש המצב?
4. מה המידע המשפחתי שמספק לנו הכתוב על גדעון?
5. מה המידע שמספק לנו הכתוב על מצבו הרוחני של עם-ישראל?
6. מדוע מוזכר המידע שבפס' ל"ה?

פרק ט - אבימלך בן גדעון

1. מה שתי הטענות שמעלה אבימלך כלפי אנשי שכס בזכות המלכתו?
2. כיצד תפס אבימלך את השלטון בממלכת שכס?
3. מי ניצל מידי אנשי אבימלך?
4. היכן הומלך אבימלך?
5. היכן עמד יותם?
6. כתוב בקיצור את משל יותם?
7. מה המסר של משל יותם על-פי רד"ק?

והלכתי לנוע על העצים. ומשל העצים הם אנשי שכס והאטוד אבימלך כלומר חסרו להם אנשים להמליך עליהם כי המליכו הפחות שבהם והוא אבימלך... והאטוד אבימלך... ולפי שבו קוונים גוורים בו הדברים הלכתיים להשמר מההיזק. ולפי שהמלך נבחר לשמור העם מנזק ומכל דבר רע, אמר כי המלך שבחרו הם, והוא אבימלך, אינו ראוי לאותו התכלית שראוי שיושם עבורו מלך על העם לשמור מהיזק, כי אדרבה, הוא מזיק להם, הפך הכוונה, כמו הקוץ המריע למי שיאחז בו או יפעל בו, כן עשה אבימלך בעם שכס, שהרג בהם ובאחיו. וכמו שהקוץ הוא דבר שאין בו תועלת, רק היזק, כן יקרה לאנשי שכס מאבימלך שהמליכו עליהם שירע להם ולא יועיל:

8. כמה זמן מלך אבימלך בין המלכתו לבין סיפור המאורע שמופיע בהמשך הפרק?
9. על מי מלך אבימלך?
10. עיין ברש"י לפס' כב

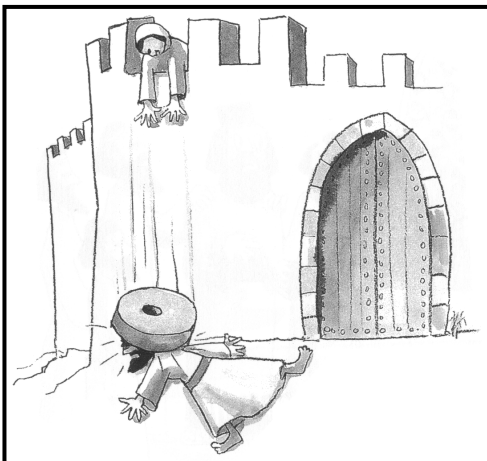
וישל. על כרחם נהג רבנות ובגאווה:

- כיצד מעריך הכתוב את מלכות אבימלך על-פי רש"י?
11. מה גרם לתחילת הסכסוך בין אבימלך לאנשי שכס?
  12. מה מטרת הסכסוך על-פי הכתוב?
  13. כיצד הציקו אנשי שכס לאבימלך?
  14. מי היה מנהיג המרד נגד אבימלך?
  15. מה הציע מנהיג המרד?
  16. כיצד מגיב זבול, פקידו של אבימלך?
  17. מה התכסיס הצבאי שנקט אבימלך?
  18. א. מי אמר

את על ההרים אתה ראה פאנשים:

ב. מה פשרה של האמירה?

19. כיצד נגמר הקרב?
20. היכן היו געל ואחיו לאחר המלחמה?
21. כיצד ענש אבימלך את אנשי שכס?
22. כיצד כבש אבימלך את מגדל שכס?
23. כיצד כבש אבימלך את מגדל תבץ?
24. תן כותרת לתמונה.

פרק ט"ז - שמשון ודלילה

1. מה ראה שמשון בעזה?

2. עיין באברבנאל י"ד: א

מצאנו פעמים רבות בסיפורי הנביאים שהיו עושים פעמים דברים שלא כדת כדי שיצא מהם דבר האל יתברך, כעניין אליהו בהר הכרמל, שעבר על דת, להקריב בבמה, והייתה הוראת שעה, כדי לפרסם בתוך ישראל כי ה' הוא האלוקים. וכן ראוי שנאמר בעניין שמשון, שעשה דברים אשר לא כדן לפי שמצא תואנה להנקם בפלישתים:

כיצד מסביר אברבנאל את מעשי שמשון?

3. מה הייתה תגובת העזתים?

4. מה עשה שמשון כשנודע לו על כך?

5. מה פשר מעשהו של שמשון?

6. כיצד ניסו סרני פלשתים ללכוד את שמשון?

7. מה התשובה הראשונה שהציע שמשון לדלילה?

8. מה התשובה השנייה שהציע שמשון לדלילה?

9. מה התשובה השלישית שהציע שמשון לדלילה?

10. כיצד הסירה לבסוף דלילה את שערות שמשון?

11. עיין ברד"ק לפסוק יח

כי הגיד לה את כל לבו. מהיכן ידעה?

אמרו רז"ל יודעת היתה אותה הרשעה באותו הצדיק שלא היה מוציא שם שמים לבטלה וכיון שאמר "נזיר א-להים אני" ידעה שהגיד לה את כל לבו

ויש לפרש כי הכירה בדבריו כי אמת אמר לה, כי אמר לה הסבה שבעבורו היה לו הכח, ואמר "וסר ממני כחי" ולא אמר כן בשלש הפעמים אלא "וחליתי" כלומר יחלוש כחי מחוזק היתרים, אך בפעם הזאת אמר "וסר ממני כחי":

מהן שתי התשובות שמציע רד"ק לשאלה מהיכן ידעה שדיבר אמת?

12. מה הדבר הראשון שעושים הפלישתים לשמשון?

13. מה עושה שמשון בכלא?

14. עיין ברד"ק לפסוק כא

ויהי טוחן. נראה כי מנהג הארצות ההם בזמן ההוא להיות ריחים בבית האסורים להיות מתפרנסים מהטחינה האסורים שהיו בנחשתים ואין להם מלאכה אחרת להתפרנס שם אלא בטחינה בריחים וכן הוא אומר בתורה עד בכור השפחה אשר אחר הריחים ואמר עד בכור השבי אשר בבית הבור ידמה כי הכל אחד והשבויים טוחנים היו בבית הסהר...:

למה נלקח שמשון אל הרחיים?

15. איזה פריט מידע מספק לנו הכתוב לפני תיאור מערכת הסיום?

16. מה הסיבה לכינוס הפלשתים?

17. היכן נתכנסו?

18. מדוע הביאו הפלשתים את שמשון למסיבה?

19. כיצד מצא שמשון העיוור את עמודי התמך?

20. מניין שאב שמשון את כוחו?

21. מה הכריז שמשון בעת הריגת הפלשתים?

22. מי מבין הפלשתים מת?

23. מי חילץ את גופת שמשון?

פרקי י – תולע, יאיר, וסיבוכי עם ישראל

שם	אב	שבט	עם אויב	מלך אויב	זירת הקרב
תולע					
יאיר					

2. עיין ברש"י לפסוק ד

עירים. תירגם יונתן "עולין", סוסים בחורים. ושלטים עירים להם – ושלטים ערים בלא חומה להם, לכך נקראו עירים, לכן עירות:

מה הפרט המעניין שמספר לנו הכתוב על בני יאיר הגלעדי?

3. סמן על המפה את מקום העמים שאת אלוהיהם עבדו ישראל.

4. מי העמים ששעבדו את ישראל? עיין גם בפס' יא.

5. באר את המילים וירעצו וירוצצו על-פי מצודות ציון.

(ח) וירעצו. ענין שצריכה, כמו (שמות טו ו) "הרעץ לויב". וירוצצו. אף הוא ענין שצריכה, כמו (ישעיהו מד ג) "קנה רצוץ".

6. קרא את כל הפסוק היטב, מי מבני ישראל

שועבד?

7. כמה זמן שועבד?

8. כיצד מגיבים ישראל לשעבוד?

9. כיצד מגיב ה' למעשה בני ישראל?

10. עיין במצודות דוד

(טז) ותקצר נפשו. רצה לומר, קצרה רצונו של מקום בדבר עמל ישראל, כי מתחלה היה רצון המקום להרבות עמלם בעבור חטאם הרב, ועתה בשוכם לה', קצרה רצונו מלהרבות עמל, רצה לומר, נחם ה' על הרעה:

א. כיצד מסביר מצ"ד את תגובת ה' אל בני ישראל?

ב. כיצד מבין מצ"ד את המילה "עמל"?

11. מה גרם להתארגנות הישראלית?

פרק יא - יפתח

שם	אב	שבט	עם אויב	מלך אויב	זירת הקרב
יפתח					

1.

2. עיין ברד"ק לפסוק א

בן אשה זונה. בן פלגש גלעד היה ונקראת זונה לפי שאינה עם בעלה בכתובה וקדושין והיא כמו הזונה ואף על פי שהיא מיוחדת לו...

מה ייחוסו של יפתח הגלעדי?

3. עיין במלבי"ם לפסוק ב - חלק באור הענין

ותלד אשה גלעד. היתה לו בחופה וקדושין, **ויאמרו לו לא תנחל.** והיה זה שלא כדון, **א** כי בן פילגש יורש נחלה עם יתר הבנים, **ב** מה שגרשו את יפתח מן העיר קזה חמס מצואה:

כיצד מעריך מלב"ם וכיצד הוא מתאר את מעשה האחים?

4. עיין בדברי הרב פרופסור יהודה אליצור בדעת מקרא לפס' ג:

בארץ טוב. חבל בלתי נושב בתחום שבטי ארם... מסתבר, אפוא, מן הירמוך וצפונה. לפי מסרת חז"ל מקומו בגולן בתחום סוסיתא, ויש משערים שהכתוב מתכוון לשפולי הר חורן בסביבות טיבה. אפשר בין אדרעי לבין בצרה.

לאן ברח יפתח?

5. מה גרם לזקני הגלעד להזכר ביפתח?

6. סכם את הדיון בין יפתח לזקנים:

- הזקנים: _____
- יפתח: _____
- הזקנים: _____
- יפתח: _____
- הזקנים: _____

7. מה טענת אנשי עמון?

8. סכם את הטיעון ההיסטורי של יפתח.

9. מה הטיעון האמוני של יפתח?

10. מה הטיעון הצבאי של יפתח?

11. מה הטיעון המעשי של יפתח?

12. איזה נדר נדר יפתח להצלחתו?

13. מה קרה כאשר יפתח בא הביתה?

14. כיצד נהג יפתח?

15. האם זכה לשיתוף פעולה?

16. עיין ברלב"ג לפסוק לא

והנה היוצא מדלתי ביתו יהיה בהכרח בעל החיים ואם היה ממין האדם יהיה לה' ויהיה מיוחד לעבודת הש"י לבד ואם יהיה זכר לא יצטרך שיהיה פרוש מן האשה כי כבר יהיה מיוחד לעבודת הש"י בזולת זה האופן כמו שנמצא בכהנים ובלוים ומצאנו ג"כ זה הלשון בשמואל עם לקחו אשה והולידו בנים ממנה ואמנם אם היתה אשה יחוייב שתהיה פרושה מאיש שאם היה לה בעל לא תהיה מיוחדת לעבודת הש"י אבל תעבוד על זה בעלה כמשפט הנשים הנשואות ולזה קרע יפתח את בגדיו בראותו בתו יוצאה לקראתו כי זה הנדר יחייב שלא תהיה לאיש ידמה שעשה לה יפתח בית מחוץ לא ראתה אדם בו ולא אשה וישבה שם אך המתין לה שנים חדשים תלך בהם עם רעותיה לבכות על בתוליה על ההרים ובוזה הזמן הסגירה בבית הוא ולא היתה רואה אפילו אשה שם זולתי ארבעה ימים בשנה שהיה חק לישראל שתלכנה בנות ישראל לתנות לבת יפתח על בתוליה והיא היתה פרושה מאיש כל ימיה.

כיצד ניתן להבין את דברי ומעשי יפתח?

פרק יב - יפתח, איבצן, אילון ועבדון

1. מה עורר את אנשי אפרים?
2. מה ענה להם יפתח?
3. ציין מקרה דומה שאירע עם בני אפרים?
4. במה שונה המקרה ההוא מן המקרה שלנו?
5. כיצד זוהו אנשי אפרים?

שם	אב	שבט	עם אויב	מלך אויב	זירת הקרב
איבצן					
אילון					
עבדון					

פרק יג - שמשון

שם	אב	שבט	עם אויב	מלך אויב	זירת הקרב
שמשון					
2. מה היה מצבם המדיני של בני ישראל ערב לידת שמשון?
  3. כיצד ידעה אשת מנוח שהיא עתידה ללדת?
  4. מה ההגבלות שהציב לה מלאך ה'?
  5. מה יהיה מעמדו של הנולד?
  6. מה יהי תפקידו של הנולד? דייק!
  7. כיצד הגיב מנוח לדברי אשתו?
  8. האם נענה?
  9. מה מציע מנוח למלאך?
  10. מה תגובת המלאך?
  11. היכן בספר שופטים יש מקרה דומה?
  12. ממה חושש מנוח בפסוק כב?
  13. כיצד מנחמת אותו אשתו החכמה?
  14. עיין ברד"ק לפסוק כה

ותחל רוח ה' לפעמו. ת"י ושריאת רוח גבורה מן קדם ה' לתקפותיה, כלומר הגבורה והכח שהיה לו במחנה דן החל לו והוא המקום שחנו עם בני דן כשהלכו ללכוד את ליג והוא המקום בין צרעה ובין אשתאול ושם החל לו הכח מאת ה' אולי היה לו עם דבר עם אויבים ונלחם והכתוב לא ספר ויהיה פירוש לפעמו לחזקו הפך בנין נפעל והתפעל ממנו שהוא הסרת הכח ושבירת האיברים כמו נפעמתי ולא אדבר ותפעס רוחו ותחפעס וכבר כתבתי בו פירושים אחרים בספר מכלל בשרש פעם אבל זה הפירוש הוא הנכון בעיני ובדברי רז"ל כי פירוש לפעמו מענין פעמון שהיתה רוח נבואה מקשקשת לפניו כזוג ופירוש רוח ה' נבואתו של יעקב אבינו החלה אז שאמר יהי דן נחש עלי לך:

כיצד מתאר רד"ק את תחילת דרכו של שמשון?

פרק י"ד-שמשון בתמנה

1. מה מצא שמשון בתמנה?
2. מה היתה בקשתו של שמשון מהוריו?
3. מה היתה תגובת הוריו?
4. עיין ב רלב"ג לפסוק ב

והתחכם למצוא תואנה מפלשתים כדי שיוכל להכותם ולזה בחר לקחת אשה מפלשתים כי בזה האופן חשב ששיג מבוקשו והנה אמרו ז"ל שהוא גיירה תחלה כי חלילה למי שהוא שופט ישראל שיתגאל בבנות הפלשתים ויהיה עובר על מה שהזהירה התורה מלהתחתן בהם כ"ש הוא שהיה נזיר אלהים:

- כיצד מסביר רלב"ג את המהלך?
5. מה מעיד הכתוב על שמשון?
  6. מה מצא שמשון בדרכו לתמנה?
  7. האם הלך ביחד עם הוריו? בסס את דבריך.
  8. האם הסכימו הפלשתים להצעת שמשון?
  9. מה ראה שמשון כשהגיע לבקר את אשתו?
  10. מה עשה, כדי להגן על סודו?
  11. למי חד שמשון חידה?
  12. מה פשר החידה?
  13. מה גרם לחברים לנסות לגלות את פשר החידה?
  14. כיצד גילו הפלשתים את פשר החידה?
  15. עיין ברד"ק לפסוק יח

החרסה. השמש כמו האומר לחרס ולא יזרח והה"א נוספת כמו החדרה הטעם שאם בא השמש ביום השביעי טרם הגידם החידה היו נותנים לו ל' סדינים כי כבר שלמו שבעת הימים לפיכך דחקו להגיד בטרם בא השמש: חרשתם בעגלתי – על-דרך משל כלומר שחקרו הרבה באשתו...

- א. מהי החרסה?
- ב. מה פשר דבריו של שמשון על העגלה?
16. כיצד פרע שמשון את חובו?

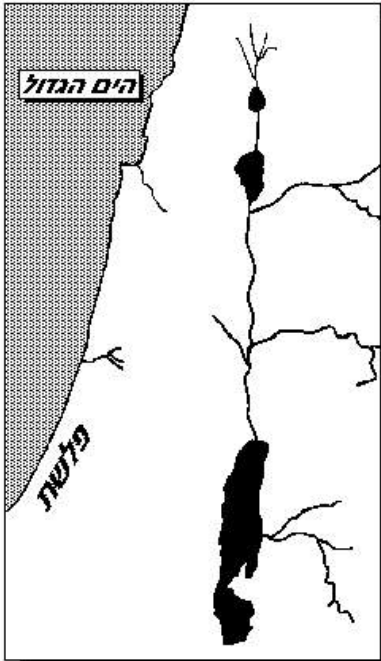
פרק ט"ו – שמשון נוקם

1. מתי חזר שמשון אל אשתו?
2. למה מנע ממנו אביה להכנס אליה?
3. כיצד נקם בו שמשון?
4. מה עשו הפלשתים בתגובה?
5. כיצד הגיב שמשון למעשי הפלשתים?
6. למה עלו פלשתים ל"לחי"?
7. מי התבקש להסגיר את שמשון?
8. האם הוסגר שמשון? למה?
9. כיצד הרג שמשון את הפלשתים הקמים עליו?
10. איזו הכרזה שירית מכריז שמשון?
11. איזה נס אירע לשמשון ב"לחי"?
12. מה שמו החדש של המקום?

פרק י"ז - פסל מיכה

1. היכן גר מיכיהו?
2. תאר את ההתרחשות שקדמה לפסוק ב' כפי שהיא עולה מדברי מיכה.
3. במי / מה מאמינים מיכה ואימו?
4. מה תכננה אם מיכה לעשות עם הכסף? דייק היטב בדבריה.
5. בכמה כסף קויים הנדר?
6. היכן הונחה התוצאה?
7. מה פיתח מיכה בביתו? מנה את המרכיבים.
8. מה מדגיש הכתוב בפסוק ו'?
9. מאיזה שבט היה הנער הנודד?
10. מהיכן יצא לדרכו?
11. כיצד נפגשו הנער ומיכה?
12. מה הציע מיכה לנער?
13. מה אמר מיכה כשסיכם את ה"עסקה"?

פרק י"ח - שבט דן מחפש נחלה

1. למה שבט דן חיפש נחלה?
2. כמה אנשים נשלחו?
3. לאיזו מטרה?
4. מהיכן יצאו?
5. צייר על המפה את מסלול הליכתם.
6. מה שאלו הדנים את הנער הלוי? ומה ענה?
7. איזה מקום מצאו הדנים?
8. עיין ברד"ק לפס' ז

כמשפט צדונים. כי הצדונים היו קרובים לארץ ישראל והיו שוקטים כי לא היו רוצים להלחם עמהם...
ואין מכלים דבר בארץ. כלומר אין להם שכנים שיזיקום ויכלימום... ולפיכך הם **שוקטים** ובוטחים ואינם יריאים ואינם נשמרים ולפיכך הם נוחים להכבש כי לפי שהם בוטחים אינם שומרים העיר ואין להם כלי זיין:
יורש עצר. תרגם ונתן "רותין זעירין" כלומר יורשי המלוכה היו קטנים ולא היה חוזק במלוכה, ולפי הפשט עצר הוא מלוכה...
 ומלת "ואין מכלים" עומדת במקום שנים "ואין) יורש עצר" כי לא היה בהם מלך ולא יורש מלוכה:
ורחוקים המה מצדונים. כלומר שלא יוכלו לעזרם:
ודבר אין להם עם אדם. שאין להם ברית עם אדם לעזרם אם יצטרכו כמו שכתוב בסוף הענין ואין מציל כי רחוקה היא מצידון ודבר אין להם עם אדם וכן אלה הדברים ידעו המרגלים מבני העיר שנכנסו בעיר כאנשים סוחרים או הראו עצמם שרוצים לשבת בארץ והיו שואלים ענין הארץ:

- א. מה מיוחד במקום זה שעושה אותו למתאים לכיבוש?
- ב. כיצד אספו את המידע הזה?
9. כיצד עודד הדנים את אחיהם להילחם?
10. כמה לוחמים יצאו לדרך?
11. היכן חנו חניית בינים? (ציין שני שמות למקום)
12. מה סיפרו המרגלים לאחיהם בעברם בהר אפרים?
13. מה עשו בני דן בתגובה לסיפור?
14. כיצד שכנעו בני דן את הנער הלוי?
15. מה היתה תלונתו של מיכה?
16. כיצד הגיבו בני דן?
17. כיצד הסתיים הקרב של בני דן?
18. כיצד קראו למקום החדש?
19. עיין ברד"ק לפסוק ל

עד יום גלות הארץ. מדרך הסברה נראה כי "עד יום גלות הארץ" הוא יום שגלה הארון ועליו נאמר "ויטש משכן שילה" וגו' ואמר "ויתן לשבי עוזו ותפארתו ביד צר ויסגר לחרב עמו" ואמר "ויכעיסוהו בבמותיהם ובפסיליהם יקניאוהו" וזה נאמר על פסל מיכה והפסוק האחר (ל"א) שנאמר כאן גם כן מוכיח שאמר "כל ימי היות בית האלהים בשילה"
 ...כי רחוק הוא שיהיה הפסל עד יום גלות הארץ אפילו גלות בני גד ובני ראובן שהיה הגלות הראשון ואיך היה דוד מלך ישראל ולא בערו וגם שלמה בנו ולא בערו אין הדעת סובלת להאמין זה:

פרק יט – פילגש בגבעה

1. היכן גר האיש גיבור הסיפור?
2. מהיכן באה פילגשו?
3. מה היה שבטו של האיש גיבור הסיפור?
4. ציין את הפרטים הדומים מן הסיפור הקודם (פסל מיכה)?
5. האם בפתיח הסיפור אתה מוצא קשר נוסף לסיפור הקודם?
6. עיין ברלב"ג לפס' א

...וזנתה עליו פילגשו, רוצה לומר, שנטתה ממנו ושבה אל בית אביה לברוח ממנו וזה היה הזנות הזה כי הנטייה איך שתהיה תקרא זנות... והוכרחו לפרש הענין בזה האופן שאם זנתה עליו לשכב עם זולת אישה היתה אסורה לבעלה ולא היה ראוי שישוב לבקש עוד אבל ענין זנותה ביאר במה שאמר ותלך מאתו אל בית אביה שעמדה שם זמן ארוך כמו שביאר שעמדה שם שנה וארבעה חדשים וזה ממה שהורה שאין רצונה לשוב אליו עוד והנה רבותינו ז"ל פירשו זה הזנות לענין קרוב למה שפירשנו:

- א. כיצד מפרש רלב"ג את מעשה האישה?
- ב. מה מאלץ את רלב"ג לפרש כך את מעשה האישה?
7. כמה זמן שהתה האישה בבית אביה עד שהלך בעלה לאספה?
8. כיצד הגיב אבי הנערה?
9. האם הנערה הביעה את דעתה?
10. כמה ימים התעכב האיש אצל חותנו?
11. למה?
12. מה קרה בבית לחם ביום החמישי?
13. מה הציע הנער עם ההתקרבות ליבוס? למה?
14. מה היתה תשובת האיש?
15. מה היה נימוקו של האיש?
16. היכן החליטו לבסוף ללון?
17. קרא ברצף את הפסוקים מפסוק טו ועד פסוק כה, איזה סיפור שימש השראה לסיפור זה?
18. ציין נקודת שוני בולטת אחת בהתפתחות האירועים?
19. האם האשה היתה חיה כשחזרה? בס.
20. כיצד חש האיש בזמן שפילגשו היתה בחוץ? בס.
21. כיצד התייחס האיש אל פילגשו בבקר?
22. מה עשה האיש כאשר חזר לביתו?
23. כיצד הגיבו הרואים והשומעים את המעשה?

פרק כ

1. מי התאסף? היכן?
2. כמה לוחמים התייצבו?
3. עיין בפסוק ה', מה השוני בין תיאור האיש לבין המציאות?
4. עיין בפס' ח-יא, מה היתה החלטת ישראל?
5. מה בקשו ישראל מבנימין?
6. כיצד הגיבו בני בנימין?
7. כמה חיילים גייסו בני בנימין? במה מומחיותם?
8. סיכום המלחמה:

מה השאלה ששאלו את ה'?	מה השאלה שענה ה'	מה היתה תוצאת המערכה?
		9.
		10.
		11.

12. כיצד ניצחו בני ישראל את בנימין?
13. ביכן בעבר הופעל תכסיס מלחמה דומה?
14. כמה לוחמים נהרגו מבנימין בשה"כ?
15. איזה אחוז מן הכוח הבנימיני נהרג?
16. כמה לוחמים ישראלים נהרגו בשה"כ?
17. איזה אחוז מן הכח הישראלי נהרג?
18. עיין ברד"ק לפסוק מח

מעיר מתום. מעיר אנשים ומתים שם לאנושות כולל אנשים ונשים וטף רוצה לומר האנשים בעיר והבהמה בשדה הכל הרגו: **ועד כל הנמצא.** פירושו כל הנמצא עופות או חיות כל הנמצא להם הרגו: **הערים הנמצאות.** פירושו הנמצאות להם שלא נהרסו בהכנס בהם ישראל להרוג העם שהיו הורסים העיר והערים שלא נכנסו בהם במלחמה שבו אליהם ושלחו אותם באש:

- איזה מעשה מתואר בפסוק מח?
19. כמה בני ימין נשארו בסוף המלחמה?

פרק כא - מצילים את (שבת) בנימין

1. איזו שבועה נשבעו "איש ישראל"?

2. עיין במלבי"ם לפס' ב-ג

(ב-ג) ויבא העם בית אל - וכו' ויאמרו למה ה' אלהי - וכו'. אחר שאם לא היו ישראל נופלים בשתי פעמים הראשונים, לא היו מחרימים את בנימין עד לילה, והיו מענישים את החוטאים לבד, ולא להרג טף ונשים ולהשמיד הכל, רק על-ידי שבנימין הפיל מישראל ארבעים אלף לכן עשו בו נקמה, ועתה באו לפני ה' יושבים ובוכים ומחפשים וחוקרים מה היה הסבה לזה למה חרה אף ה' בם עד שנפלו במלחמה בשתי פעמים הראשונים, וזה היה סבה לרעה יותר עצומה להפקד היום מישראל שבת אחד - כי אף שנשאר שש מאות איש, על-כל-פנים היום נפקד השבת כי מתי מספר לא יקרא בשם שבת, והם רק שריד מן השבת לא שבת בפני עצמו:

- א. מה גרם לבני ישראל להשבע את השבועה החמורה הזו?
ב. למה הכו בני-ישראל לפני ה'?

3. עיין במלבי"ם לפס' ד,

(ד) ויהי ממחרת. ישבו שנית לחקור על סבת הדבר ולחפש במעשיהם למה חרה אף ה' בעמו.
ויעלו עולות ושלמים. למצוא רצון מה':

למה העלו בני-ישראל עולות ושלמים?

4. עיין במלבי"ם לפס' ה,

(ה) ויאמרו בני ישראל. ובהיותם חוקרים על הדבר נזכרו מענין ישראל במלחמת עי, שהיה גם-כן כענין הזה שהלכו למלחמת מצוה ונפלו לפני אויב ושם נודע שהיה הסבה יען שעכן מעל בחרם ושבועת יהושע, ולכן חקרו פן נמצא גם ביניהם עוון זה, כי באשר היתה השבועה גדולה שמי שלא יעלה אל המצפה להשתתף במלחמה זו מות יומת - והסכימו שבודאי נמצאו מי שעברו על השבועה הלזו ולכן נפלו ישראל חללים, ועל פי זה אמרו מי אשר לא עלה בקהל - כי לא ידעו מי:

- א. איזה ארוע מעברם הזכיר להם הכשולן הצורב?
ב. במה המקרים דומים?

5. עיין במלבי"ם לפס' ו-ז,

(ו-ז) וינחמו. עד עתה דבר מן העבר, כי חקרו על העבר למה נענשו ושחשבו שיש אפשריות שמקצת מהם עברו על השבועה ולכן נענשו, ולא היה זה מוטל עליהם לדרוש על זה כי למה יחקרו על זה הלא העבר אין, רק עתה נתחדש אצלם ענין חדש, והוא כי נזכרו שבעת חמתם נשבעו שאיש מהם לא יתן את בתו לבנימין, ולפי זה הגם שנשאר משבת בנימין שש מאות איש, הלא לא ימצאו נשים כי נשי בנימין נהרגו כולם, ובזה ימחה השבת כולו וזה יהיה מום וחסרון גדול לכלל האומה שאי-אפשר שתשרה עליהם שכינה רק אם הם שנים עשר שבטים, ואם יחסר שבת אחד הוא פגם גדול לכלל האומה כנזכר בדברי חז"ל בכל-מקום, והרי זה נזק לדור דורים מעות לא יוכל לתקון ומחלל הוד יעקב וקדושת ישראל לעולמים, וזה-שאמר נגדע היום שבת אחד מישראל..

- א. איזו טרדה מעסיקה את בני-ישראל בפס' ו-ז?
ב. איזה קושי יעלה מן הסיבוך האחרון?

6. עיין במלבי"ם לפס' ח-ט,

(ח-ט) ויאמרו. ואחרי שראו שבאם המצא ימצא עיר או משפחה שלא הלכו למלחמה זו ויתחייבו מיתה ע"י שעברו על השבועה יהיה בזה תקנה לבנימין כי נשי גלעד מותרות להם אחר שלא באו המצפה ולא נשבעו, לכן החלו עתה לתור ולדרוש מי אחד משבטי ישראל אשר לא עלה אל ה' המצפה - כי הוצרכו עתה לזה לטובת בנימין, והנה - מצאו כי אין שם איש מיושבי יבש גלעד - ובזה דנו היטב אחר שלפי דעתם ע"י שיבש גלעד עברו על השבועה נסתב שחרה אף ה' ונסתב שהשמידו את בנימין, נמצא היו יבש גלעד הגורמים לזה מהראוי שעתה ע"י שיהרגו אותם יצמח משרשיהם מהבתולות אשר יחיו מבני יבש גלעד צמח לבנימין להיות להם לנשים:

- א. כיצד שני הסיבוכים קשורים זה לזה?
ב. כיצד כל קושי יפתור את חברו?

7. עיין בפסוק יב, מדוע נמצא פתרון חלקי בלבד לבעיה?
8. מה הפתרון המיוחד שהמציאו בני ישראל לבני בנימין?